

A MAGYAR NEMZETI BANK HATÓSÁGI ELJÁRÁSAINAK ALAPVETŐ SZABÁLYAI

I. A Magyar Nemzeti Bank hatósági tevékenysége

1. A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hatósági jogköre

Az MNB hatóságként jár el

- a) a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 4. § (9) bekezdésében meghatározott, a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletére vonatkozó feladatkörében az MNB tv. 39. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott törvények hatálya alá tartozó személyek, szervezetek, valamint tevékenységek feletti folyamatos felügyelet gyakorlása,
- b) az MNB tv. 4. § (8) bekezdésében meghatározott, szanalási hatósági feladatkörében a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló törvény szerinti jogosultság gyakorlása során,
- c) az MNB tv. 4. § (5) bekezdésében meghatározott, pénzforgalommal és felvigyázással kapcsolatos feladatkörében a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló törvény szerinti kijelölés, valamint annak visszavonása,
- d) az MNB tv. 4. § (2) bekezdésében meghatározott, pénzkibocsátási feladatkörében a forgalomban lévő magyar törvényes fizetőeszközzel, valamint az MNB által forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközzé átváltható bankjegyről és érméről utánzat készítésének és készítettetésének engedélyezése és ellenőrzése, továbbá
- e) az MNB tv.-ben, az MNB rendeletekben és az MNB határozataiban foglalt rendelkezések megtartásának ellenőrzése,
- f) az MNB tv. 4. § (7) bekezdésében meghatározott, makroprudenciális feladatkörében eljárva a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 90. §-ában meghatározottak szerint a globálisan és egyéb rendszerszinten jelentős hitelintézetekre vonatkozó tőkepuffer, az MNB tv. 35/A. § (1) bekezdésében meghatározott rendszerkockázati tőkepuffer képzésére való kötelezés során.

2. Az MNB által lefolytatott hatósági eljárások fő típusai

- a) engedélyezési eljárás;
- b) ellenőrzési eljárás;
- c) fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárás;
- d) piacfelügyeleti eljárás;
- e) felügyeleti ellenőrzés;
- f) makroprudenciális feladatkör gyakorlásához kapcsolódó eljárások:
 - fa) a globálisan és egyéb rendszerszinten jelentős hitelintézetekre vonatkozó tőkepuffer képzésére kötelezés,
 - fb) rendszerkockázati tőkepuffer képzésére kötelezés;
- g) szanalási feladatkör gyakorlásához kapcsolódó eljárások:
 - ga) szanalhatóság értékelésére irányuló eljárás,
 - gb) szanalhatóság akadályainak megszüntetésére irányuló eljárás,
 - gc) szanalás lefolytatására irányuló eljárás,
 - gd) szanalási vagyoneértékelés lefolytatására irányuló eljárás,

- ge) tőkeelemek leírására vagy átalakítására irányuló eljárás,
- gf) engedélyezési eljárás.

II. Alapelvek

3. Az alapelvek szerepe

Az MNB hatósági tevékenysége során – összhangban az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkével, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) I. fejezet 1. alcímével – minden résztvevő a rá irányadó szabályoknak megfelelően a 4-8. pontban részletezettek szerinti alapelvek – így a jogszerűség elve, a hivatalbóliség elve, a hatékonyság elve, az ügyfélre vonatkozó alapelvek, a jóhiszeműség elve és a bizalmi elv – érvényre juttatásával jár el.

4. A jogszerűség elve

Az MNB hatósági jogkörében jogszabály felhatalmazása alapján, hatáskörét a jogszabály keretei között, rendeltetészerűen gyakorolva jár el.

Az MNB a hatásköre gyakorlása során

- a) a szakszerűség, az egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés és a jóhiszeműség követelményeinek megfelelően,
- b) a törvény előtti egyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményét megtartva, indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül,
- c) a jogszabályban meghatározott határidőn belül, észszerű időben jár el.

5. A hivatalbóliség elve

Az MNB a kizárólag kérelemre indítható eljárások kivételével hivatalból hatósági eljárást indíthat, folyamatos felügyeletet gyakorolhat, felügyeleti ellenőrzést folytathat le, folyamatosan ellenőrizheti az adatszolgáltatásból származó adatokat, továbbá a kérelemre indult eljárást jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén folytathatja. Az MNB hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, valamint az adott eljárására irányadó jogszabályi keretek között a saját döntését módosíthatja vagy visszavonhatja.

6. A hatékonyság elve

Az MNB a hatékonyság érdekében a tényállás tisztázására vonatkozó követelmények sérelme nélkül ügy szervezi meg a tevékenységét, hogy az az eljárás valamennyi résztvevőjének a legkevesebb költséget okozza, és az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen.

7. Az ügyfélre és az eljárás egyéb résztvevőire vonatkozó alapelvek

Az ügyfél az eljárás során bármikor nyilatkozatot, észrevételt tehet azzal, hogy a nyilatkozattételi jog gyakorlását törvény határidőhöz kötheti.

Az MNB biztosítja

- a) az ügyfél, továbbá
- b) a tanú, a hatósági tanú, a szakértő, a tolmács, a szemletárgy birtokosa, könyvvizsgáló, a közreműködésre kötelezett személy és az ügyfél képviselője (a továbbiakban együtt: eljárás egyéb résztvevője) számára, hogy jogait és kötelezettségeiket megismerhessék, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását.

8. A jóhiszeműség elve és a bizalmi elv

Az MNB hatósági tevékenysége során valamennyi résztvevő köteles jóhiszeműen eljárni és a többi résztvevővel együttműködni.

Senkinek a magatartása nem irányulhat az MNB megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére.

Az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell. A rosszhiszeműség bizonyítása az MNB-t terheli.

III. Általános eljárási szabályok

9. Alkalmazandó jogszabályok

Az MNB hatósági tevékenysége során az MNB tv.-ben és

a) a fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárásban a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben, a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló törvényben, továbbá az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvényben,

b) a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló törvényben, valamint

c) az a) és b) alpontban nem említett eljárásokban az MNB tv. 39. § (1) bekezdésében meghatározott törvények szerinti ügyfajtára irányadó különös eljárási szabályokban

nem szabályozott kérdésekben az Ákr. egyes, az MNB tv. 46. § (2) bekezdésében meghatározott rendelkezéseit és e rendelkezésekhez kapcsolódó, az Ákr. 139. és 140. §-ában kapott felhatalmazás alapján kiadott rendeleteket kell megfelelően alkalmazni.

Az MNB egyes, az alábbiakban felsorolt hatósági döntéseivel kapcsolatos hatáskörgyakorlás, valamint a hatáskör gyakorlója helyettesítésének részletes szabályait a 45/2019. (XII. 18.) MNB rendelet rögzíti:

a) az MNB tv. 4. § (9) bekezdése szerinti felügyelet,

b) a szanálást elrendelő, valamint szanálási intézkedést alkalmazó határozat kivételével az MNB tv. 4. § (8) bekezdése szerinti szanálási feladatkör,

c) az MNB tv. 4. § (7) bekezdése szerinti makroprudenciális feladatkör, valamint

d) a bizalmi vagyonkezelőkről és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény 18. § (1) bekezdése, 30. § (1) bekezdése és 31. § (1) bekezdése szerinti feladatkör

gyakorlásával kapcsolatos hatósági döntések meghozatala és – a Pénzügyi Stabilitási Tanács (a továbbiakban: PST) által meghozott, az MNB tv. értelmében a PST elnöke, illetve az elnök akadályoztatása esetén az MNB tv. 4. § (7)-(9) bekezdésében meghatározott feladatot felügyelő alelnökök közül a PST ügyrendjében kijelölt alelnök által aláírt döntések kivételével – aláírása.

10. Ügyfél

Az MNB hatósági eljárásában ügyfél az,

a) akire nézve az MNB jogot vagy kötelezettséget állapíthat meg,

b) akit az MNB ellenőrzése alá von,

c) aki engedélyezés iránt az MNB-hez kérelmet nyújt be,

d) aki fogyasztóként fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújt be, vagy

e) akire nézve az MNB által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

A szanálási feladatkörében eljáró MNB hatósági eljárásában ügyfél az,

- a) akire nézve az MNB a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló törvényben meghatározottak szerint jogot vagy kötelezettséget állapít meg,
- b) akit a szanálási feladatkörében eljáró MNB – a szanálhatósági vizsgálat során – ellenőrzés alá von,
- c) aki engedélyezés iránt a szanálási feladatkörében eljáró MNB-hez kérelmet nyújt be, vagy
- d) akire nézve a szanálási feladatkörében eljáró MNB által vezetett közhiteles hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

11. *Képviselet*

Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását,

- a) helyette törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá
 - b) az ügyfél és képviselője együtt
- is eljárhat.

Jogi személy törvényes képviselőjének eljárása személyes eljárásnak minősül.

Az ellenérdekű ügyfelek képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy.

Az MNB visszautasítja a képviselő eljárását, ha

- a) az nyilvánvalóan nem alkalmas az ügyben a képviselet ellátására, vagy
- b) képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja.

A képviselő visszautasítása esetén az MNB felhívja az ügyfelet, hogy járjon el személyesen, vagy gondoskodjon a képviselet ellátására alkalmas képviselőről.

Ha az ügyfélnek képviselője van, és az ügyfél eltérően nem rendelkezik, az iratokat az MNB – a személyes megjelenésre szóló idézés kivételével – a képviselő részére küldi meg. A személyes megjelenésre szóló idézésről az MNB a képviselőt egyidejűleg értesíti.

Az MNB határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet, ha a hatósági tevékenység során az ügyfél és a képviselő vagy a képviselők nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek. Ha az ügyfél eltérően nem nyilatkozik, az MNB a későbbi cselekményt, nyilatkozatot tekinti érvényesnek.

A természetes személy ügyfél részére, akinek nincs képviselője és

- a) ismeretlen helyen tartózkodik, vagy
 - b) nem tud az ügyben eljárni,
- az MNB gondoskodik ügygondnok kirendeléséről.

A meghatalmazott a képviseleti jogosultságát köteles igazolni. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani.

Ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki, az kiterjed az adott hatósági eljárással, a felügyeleti ellenőrzéssel kapcsolatos valamennyi nyilatkozatra és cselekményre.

Ha a képviseleti jogosultság visszavonás, felmondás vagy az ügyfél, illetve a meghatalmazott halála miatt megszűnik, a megszűnés az MNB-vel szemben az MNB-nek való bejelentéstől, a többi ügyféllel szemben a velük való közléstől hatályos.

12. *Nyelvhasználat*

Az MNB hatósági tevékenysége során használt hivatalos nyelv a magyar.

Az MNB – ellenérdekű ügyfél hiányában – eltekinthet a magyar nyelv kötelező használatától és az iratok magyar nyelven történő benyújtásától (ebben az esetben az MNB előírhatja az iratokról magyar nyelvű összefoglaló elkészítését), kivéve az alapítási, a tevékenységi engedélyezési, valamint a minősített befolyás megszerzésére irányuló eljárásokat, amelyek során az ügyfél köteles az iratok hiteles magyar nyelvű fordítását biztosítani.

Ha az MNB döntésének magyar és idegen nyelvű szövege között eltérés van, a magyar nyelvű szöveg az irányadó.

13. Kapcsolattartás

Az MNB írásban, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényben (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban), vagy személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (a továbbiakban együtt: szóban) tart kapcsolatot az ügyféllel és az eljárásban résztvevőkkel. Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén, továbbá a szanalási feladatkör gyakorlásához kapcsolódóan az MNB választja meg a kapcsolattartás módját azzal, hogy amennyiben az MNB szanalási feladatkörében jár el, az ügyfél a kapcsolattartás más formájára nem térhet át.

Az elektronikus kapcsolattartás E-ügyintézési tv.-ben foglaltaktól eltérő, speciális szabályai:

- a) a piacfelügyeleti eljárás kivételével a szervezet, valamint az MNB tv. 1. melléklet I. pontja szerinti eljárásokban meghatározott személy és az MNB közötti kapcsolattartás elektronikus, amely kizárólag az MNB elektronikus ügyintézését biztosító információs rendszerében – „Elektronikus Rendszer Hitelesített Adatok Fogadásához” (a továbbiakban: ERA rendszer) –, az érintett szervezet részére fenntartott kézbesítési tárhelyen – az ERA-EÜHT postaláda szolgáltatáson – keresztül, természetes személy esetében pedig a Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartás-regisztrációhoz tartozó tárhelyen vagy az ERA rendszerben a természetes személy részére fenntartott kézbesítési tárhelyen – az ERA-EÜHT postaláda szolgáltatáson – keresztül történik;
- b) az a) pontban meghatározott esetben a személy vagy szervezet elektronikus azonosítása az ERA rendszerben vagy az elektronikus azonosítási szolgáltatáson keresztül történik, a gazdálkodó szervezet hivatalos elérhetősége a részére kialakított és fenntartott, az MNB által biztosított kézbesítési tárhely;
- c) az MNB az általa a kézbesítési tárhelyen elhelyezett iratról az eljárásban érintett szervezet részére az általa megjelölt legfeljebb öt elektronikus levélcímre értesítést küld. Az értesítéshez joghatás nem fűződik;
- d) az iratot a kézbesítési tárhelyen történt elhelyezését követő munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, kivéve ha a pénzforgalmi szolgáltatónak kézbesített irat az MNB-nek olyan átutalási szolgáltatást érintő döntése, amely átutalás teljesítéséből a pénzforgalmi szolgáltatóra háruló feladatok teljesítésére – törvény vagy az MNB elnökének a pénzforgalom lebonyolításáról szóló rendelete eltérő rendelkezése hiányában – folyamatosan, minden napon 0 órától 24 óráig tartó munkanapot tart, amely esetben az iratot a kézbesítési tárhelyen történt elhelyezését követő negyedik óra elteltével kell kézbesítettnek tekinteni;
- e) az elektronikus kézbesítés megtörténtéről és a kézbesítési vélelem beállításáról az MNB automatikusan létrehozott elektronikus visszaigazolásban (elektronikus tértivevény) értesül;
- f) ha az MNB kézbesítési tárhelye bármely okból munkanapon legalább négy órán keresztül működésképtelen, ez a nap a d) pont szerinti határidőbe nem számít be (az MNB honlapján közlésezi azokat a napokat, amelyek a határidőbe nem számítanak be);
- g) az MNB hatósági tevékenysége során, elektronikus kapcsolattartás esetében biztonságos kézbesítési szolgáltatást végez, az ERA rendszerben fenntartott kézbesítési tárhelyek hivatali tárhelynek minősülnek;
- h) az MNB hatósági tevékenysége során – ide nem értve az ellenőrzési eljárást, a fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárást és a felügyeleti ellenőrzést – a gazdálkodó szervezetek őrzésében lévő papíralapú

közokiratról, más által kiállított papíralapú teljes bizonyító erejű magánokiratról vagy egyéb magánokiratról a gazdálkodó szerv által készített elektronikus másolat hiteles másolatként nem fogadható el.

Az ERA rendszer elérhetősége az MNB internetes portálján elhelyezett link útján biztosított (<https://era.mnb.hu/>). Az ERA rendszerrel kapcsolatos felhasználói segédletek az ERA Súgó alatt találhatóak (<https://era.mnb.hu/ERA.WEB/contents/sugo>).

Az ERA rendszer alkalmas a nagyméretű (12 Mbyte-nál nagyobb, akár több Gigabyte méretű) adatállományok tömörített formában történő befogadására, amelyhez az ERA rendszerben elérhető Nagyméretű Állományok Kezelése (NAK) szolgáltatás, és a hozzá kapcsolódó kliensalkalmazás telepítése szükséges. Az adatállományok feltöltését és beküldését támogató alkalmazás használatához az MNB az ERA rendszerben a Nagyméretű Állományok Kezelése szolgáltatás menüpontnál elhelyezett segédletet és felhasználói, valamint folyamatleírást publikált. A dokumentumok elérhetősége regisztrált és az ERA rendszerbe bejelentkezett felhasználók részére az alábbi linken biztosított: <https://era.mnb.hu/ERA.WEB/Services/Current?code=NAK>

A NAK szolgáltatás segítségével történő állományfeltöltés és beküldés kétlépcsős folyamat: első lépésként a NAK kliensen keresztül fel kell tölteni a nagyméretű állomány(oka)t, majd a NAK kliens alkalmazásban feltöltött csomagot/fájlt kell csatolni, a NAK csomag/Fájl kiválasztása menüpont segítségével. Az ablakban felugró, a NAK kliensen keresztül feltöltött fájlokat tartalmazó listából kiválasztott feltöltendő fájl a „Kiválasztottak csatolása” gomb megnyomásával csatolandó az adott eljárásban alkalmazandó űrlaphoz. Az ilyen módon kitöltött űrlapot szükséges beküldeni az MNB részére.

Az ERA rendszer, illetve a NAK alkalmazás útján feltöltendő és beküldendő állományok esetében külön jelszavas védelem nem alkalmazható, az ERA rendszer megfelel a biztonságos kézbesítési csatornára vonatkozó előírásoknak.

14. Adatkezelés

Az MNB az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításához szükséges természetes személyazonosító adatokat és az ügyfajtat szabályozó törvényben meghatározott személyes adatokat, továbbá – ha törvény másként nem rendelkezik – az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más személyes adatokat kezeli.

Az MNB gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme az MNB eljárásában is biztosított legyen.

Az MNB a hatósági eljárása során annak lefolytatásához – jogszabályban meghatározott módon és körben – kezeli azokat a védett adatokat, amelyek eljárásával összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges.

Az MNB a hatósági eljárása során az MNB tv., illetve az MNB tv. 39. §-ában meghatározott törvények alapján birtokába került személyes adatokat az adott személy utolsó engedélyezési, nyilvántartásba vételi kötelezettség alá eső jogviszonyának megszűnésétől számított legfeljebb 5 évig kezelheti.

15. Ügyintézési határidő és a határidők számítása

Az MNB hatósági eljárásaiban – törvény és az Európai Unió kötelező jogi aktusa eltérő rendelkezése hiányában – az ügyintézési határidő három hónap.

A kérelemre induló eljárás és annak ügyintézési határideje a kérelemnek az MNB-hez való megérkezését követő munkanapon indul.

A hivatalbóli eljárás és annak ügyintézési határideje az első eljárási cselekmény napján kezdődik. Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen az MNB-nél a munka szünetel, a határidő a következő munkanapon jár le.

Az ügyintézési határidőbe nem számít bele:

- a) a külföldi hatóság megkeresésének időtartama,
- b) az eljárás felfüggesztésének, szünetelésének, a megkeresésnek az időtartama,
- c) a hatásköri vita egyeztetésének, valamint az eljáró hatóság kijelölésének időtartama,
- d) az adatnak a rendszeresített nyilvántartásból történő beszerzéséhez szükséges idő,
- e) a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, illetve nyilatkozattételre irányuló felhívástól annak teljesítéséig terjedő idő,
- f) a szakhatóság eljárásának időtartama,
- g) a hatóság működését legalább egy teljes napra ellehetetlenítő üzemzavar vagy más elháríthatatlan esemény időtartama,
- h) a kérelem, a döntés és egyéb irat fordításához szükséges idő,
- i) a kérelmező ügyfelet az eljárási költség előlegezésére kötelező döntés közlésére irányuló intézkedéstől az annak teljesítéséig terjedő idő,
- j) a szakértői vélemény elkészítésének időtartama,
- k) a hatósági megkeresés vagy a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, valamint a hirdetményi, továbbá a kézbesítési meghatalmazott és a kézbesítési ügygondnok útján történő közlés időtartama, és
- l) a bizonyítási eljárás lezárását követően MNB-hez érkezett iratbetekintésre irányuló kérelem elbírálása során hozott végzés meghozatalától, vagy az iratbetekintés korlátozás nélkül történő engedélyezése esetén az ügyfél tájékoztatásától a kérelem alapján megvalósuló iratbetekintés napjáig terjedő időtartam.

A napokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének, valamint a közhírré tétel napja. A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján. Az órákban megállapított határidő az okot adó cselekményt követő óra első percében kezdődik.

A postán küldött beadvány és megkeresés előterjesztési ideje a postára adás napja. A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezménye a határidő utolsó napjának elteltével áll be.

A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

16. A bizonyítási eljárás

Ha a döntéshozatalhoz nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, az MNB bizonyítási eljárást folytat le: minden olyan bizonyíték felhasználható, amely a tényállás tisztázására alkalmas, ugyanakkor nem használható fel bizonyítékként az MNB által jogszabálysértéssel megszerzett bizonyíték.

Az MNB szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Bizonyíték különösen: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szakértői vélemény, az ellenőrzés megállapításait rögzítő vizsgálati jelentés és a tárgyi bizonyíték.

Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely okirat vagy más irat bizonyítási eszközként történő alkalmazását.

Az MNB által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. Az MNB az általa hivatalosan ismert tények alapján az ellenőrzési jogkörébe tartozó jogszabályokat vagy az MNB hatósági határozatát megsértő személlyel, szervezettel szemben az MNB tv. 75. §-a szerinti intézkedést közvetlenül is alkalmazhatja.

Az MNB valamely hatósági eljárásában vagy a folyamatos felügyelés keretében jogszerűen megszerzett bizonyítási eszközt más hatósági eljárásában (és a folyamatos felügyelés során) is felhasználhatja.

17. Az MNB döntései

Az MNB az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során hozott egyéb döntések végzések.

A döntés tartalmazza az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges minden adatot, a rendelkező részt – az MNB döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel –, továbbá a megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

Jogorvoslatról való tájékoztatást mellőző, az indokolásban pedig csak az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölését tartalmazó egyszerűsített döntés hozható

a) ha az MNB a kérelemnek teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, vagy a döntés az ellenérdekű ügyfél jogát vagy jogos érdekét nem érinti,

b) az egyezség jóváhagyásáról, vagy

c) ha a döntés kizárólag valamely eljárási cselekmény időpontját határozza meg.

Az önálló jogorvoslattal nem támadható végzésről az indokolásban csak az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölését tartalmazó egyszerűsített döntés hozható.

Az MNB a döntést külön okiratban szövegezi meg, jegyzőkönyvbe foglalja vagy az ügyiratra feljegyzi.

Az MNB döntése végleges, ha azt az MNB – az Ákr.-ben és az MNB tv.-ben meghatározott kivételekkel – már nem változtathatja meg. A véglegesség a döntés közlésével áll be.

Az MNB a határozatot közli az ügyféllel, azzal, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, az ügyben eljáró szakhatósággal. A végzést az MNB közli azzal, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, és akinek jogát vagy jogos érdekét érinti.

Az MNB hatósági döntését, egyéb hivatalos iratot főszabály szerint a 13. pontban foglaltak szerinti elektronikus úton kézbesíti. A kézbesítés papíralapon, egyetemes postai szolgáltatás útján vagy az MNB nevében eljáró munkavállaló által saját kézbesítés keretében is történhet a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitását és az ügyfelek érdekét veszélyeztető esetben, a fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárásban a Kormány által biztosított azonosítási szolgáltatást igénybe nem vevő természetes személy ügyfél részére történő kézbesítés esetén, vagy ha az egyéb okból indokolt. Az MNB tv.-ben meghatározott körülmények fennállta esetén pedig (pl. az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik vagy a kézbesítés egyéb elháríthatatlan akadályba ütközik) hirdetmény útján kerül sor a döntés közlésére.

Főszabály szerint az MNB a hatósági eljárásban hozott határozataival kapcsolatban a honlapján

a) a határozat számát és tárgyát,

b) a hatósági eljárásban érintett – nem természetes személy – ügyfél nevét és székhelyét,

c) a határozat rendelkező részét, ide nem értve véglegessé vált határozat esetén a jogorvoslatról szóló tájékoztatást,

d) a határozata ellen indított jogorvoslati eljárás tényét,

e) a határozata elleni jogorvoslati eljárás során hozott jogerős ítélet rendelkező részét

teszi közzé.

Az MNB az MNB tv.-ben meghatározott körülmények fennállta esetén, mérlegelése alapján döntésének közzétételét mellőzi, elhalasztja, illetve a döntést anonim módon teszi közzé (pl. az MNB az MNB tv. alapján meghozott intézkedésről, pénzbírságról szóló határozatot nem teszi közzé, ha a közzététel a pénzügyi közvetítőrendszer stabil, zavartalan működését veszélyeztetné).

18. Közigazgatási per

Az MNB döntése ellen fellebbezésnek nincs helye. Az ügyfél a véglegessé vált határozat és – ha azt az Ákr. vagy az MNB eljárására vonatkozó törvény lehetővé teszi (pl. eljárást megszüntető végzés, eljárási bírságot kiszabó végzés) – a véglegessé vált végzés ellen közigazgatási pert indíthat. A közigazgatási per alperese az MNB.

A bíróság az MNB döntését nem változtathatja meg, kivéve a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló törvényben foglaltak szerint. Az elsőfokú ítélet ellen fellebbezésnek van helye, azonban a szanalást elrendelő, valamint szanalási intézkedést alkalmazó határozattal kapcsolatos perben a bíróság ítélete ellen fellebbezésnek, valamint perújításnak nincs helye.

19. Az MNB kártérítési felelőssége

Az MNB-vel szemben – közigazgatási jogkörben okozott kár vagy személyiségi jogsérelem miatt – kártérítés, illetve sérelemdíj iránti igény akkor érvényesíthető, ha az MNB döntése vagy mulasztása jogszabálysértő és a bekövetkezett kárt, illetve a sérelemdíj-követelés alapjául szolgáló személyiségi jogsérelmet közvetlenül ez idézte elő, és a sérelmet okozó MNB-döntés vagy mulasztás kapcsán megindított közigazgatási perben az MNB-nek legalább a kártérítés vagy a sérelemdíj iránti igény alapjául szolgáló döntés vagy mulasztás tekintetében történő pervesztessége esetén a hozott ítélet jogerőre emelkedett.

Ha az MNB a döntés végrehajtását felfüggeszti, vagy a bíróság azonnali jogvédelmet biztosít, de ennek ellenére a kötelezett teljesíti a döntésben foglaltakat, úgy az abból eredő kár a fentiek szerinti kártérítési igény keretében nem érvényesíthető.

IV. Az ügyfelet megillető jogok és az ügyfelet terhelő kötelezettségek

20. Jóhiszemű eljárás, kölcsönös együttműködés: az ügyfél, illetve az MNB az eljárás során köteles jóhiszeműen eljárni és kölcsönösen együttműködni.

Az ügyfél magatartása nem irányulhat az MNB megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. Az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, a rosszhiszeműség bizonyítása az MNB-t terheli.

Amennyiben az ügyfél vagy képviselője az eljárás során olyan cselekményt végez, vagy olyan magatartást tanúsít, amely az eljárás elhúzására, akadályozására, a valós tényállás feltárásának megghiúsítására irányul vagy azt eredményezi, ötvenezer forinttól tízmillió forinti terjedő eljárási bírsággal sújtható. Így eljárási bírság kiszabásának van helye különösen, ha az ügyfél vagy képviselője más tudomása ellenére az ügy szempontjából jelentős valótlan tényt állít, illetve, ha az adatszolgáltatás megtagadhatóságának hiányában adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, az ügy eldöntése szempontjából jelentős tényt elhallgat, vagy valótlan adatot szolgáltat.

21. A kitanításhoz való jog

Az MNB biztosítja az ügyfél számára, hogy jogait és kötelezettségeit megismerhesse, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását.

22. Rendelkezési jog

Az ügyfél kérelmével a tárgyban hozott döntés véglegessé válásáig rendelkezhet azzal, hogy e jogát a jóhiszemű joggyakorlás követelményének megfelelően köteles gyakorolni (így pl. nem teheti lehetetlenné a határidőben történő döntéshozatalt a kérelem folyamatos módosításával).

23. A nyilatkozattétel joga, illetve kötelezettsége, adatszolgáltatási kötelezettség

Az ügyfél az eljárás során bármikor nyilatkozatot, észrevételt tehet.

Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, az ügyfél az MNB erre irányuló felhívására köteles közölni az érdemi döntéshez szükséges adatokat, ideértve a személyes és – ha az érintett adat védelmét szabályozó törvény azt nem zárja ki – a védett adatokat is. Az ügyfél jogsértést beismerő nyilatkozatot nem köteles tenni, azonban az egyéb, rá nézve terhelő bizonyíték rendelkezésre bocsátását, adatok, iratok szolgáltatását nem tagadhatja meg.

Az MNB felhívására az ügyfél – különösen egyéb adatok szolgáltatásával vagy iratok csatolásával – köteles igazolni a nyilatkozata, vallomása vagy adatszolgáltatása részét képező tényállítás valóságát.

24. Bizonyítási indítvány, bizonyíték megismeréséhez való jog

Az ügyfél tényállításának bizonyítására az eljárás során bármikor, de legkésőbb a bizonyítási eljárás lezárásáról szóló értesítésben meghatározott határidőn belül bizonyítási indítványt terjeszthet elő azzal, hogy a kérelemre indult eljárásban a bizonyítással járó költségeket az MNB felhívására megelőlegezi. Az ügyfél bizonyítási indítványához az MNB nincs kötve.

Annak érdekében, hogy az ügyfél a bizonyítékokat megismerhesse, és álláspontját kifejtthesse – azaz érdekeit érvényesíthesse – megismerheti a tényállást alátámasztó bizonyítékokat.

Ha az MNB az ügyben bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során nem biztosította, hogy az ügyfél minden bizonyítékot megismerjen, annak befejezését követően értesíti az ügyfelet, hogy – az iratokba való betekintés szabályainak figyelembevételével – megismerhesse a bizonyítékokat, és további bizonyításra irányuló indítványt terjeszthessen elő.

25. Iratbetekintési jog

Az ügyfél az MNB hatósági tevékenysége során és annak befejezését követően is betekinthez az eljárás során keletkezett iratba, kivéve, ha az MNB tv. eltérően rendelkezik, vagy az MNB – az eljárás eredményessége érdekében – végzéssel elrendeli, hogy az eljárás irataiba csak a bizonyítási eljárás lezárását követően tekinthet be, vagy az erre irányuló kérelmet végzéssel elutasítja. Az ügyfél a bizonyítási eljárás lezárását megelőzően is betekinthez abba az iratba, amelynek megismerése az eljárás során hozott önálló jogorvoslattal támadható végzéssel szembeni jogorvoslati joga gyakorlásához szükséges.

Az iratbetekintésre jogosult kérelme alapján az MNB a bizonyítási eljárás lezárását megelőzően, a fentiekben megjelölttől eltérő okból is engedélyezheti az iratokba történő betekintést, ha az nem veszélyezteti az eljárás eredményességét.

Nem lehet betekinteni a döntés tervezetébe. Nem ismerhető meg az olyan irat vagy az irat olyan része, amelyből következtetés vonható le valamely védett adatra vagy olyan személyes adatra, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, kivéve, ha az adat – ide nem értve

a minősített adatot – megismerésének hiánya megakadályozná az iratbetekintésre jogosultat az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában.

Az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. Az MNB a kérelemnek – a körülmények körütekintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.

Az MNB az iratbetekintés korlátozással történő engedélyezéséről, vagy az iratbetekintési kérelem elutasításáról végzéssel dönt. Amennyiben az MNB az iratbetekintést korlátozás nélkül engedélyezi, arról külön alakszerű döntést nem kell hoznia, de az ügyfelet haladéktalanul tájékoztatja.

Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet, elektronikus másolatot kérhet, vagy elektronikus adathordozón kérheti az adatok rögzítését és átadását, vagy olyan papíralapú másolatot kérhet, amelyet az MNB kérelemre hitelesít. Az iratbetekintési jog – a személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratról való másolat készítéséért – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében gyakorolható.

26. Döntés indokolásához való jog

Az ügyfélnek jogában áll megismerni azokat a körülményeket, amelyek az MNB döntésének meghozatalához vezettek. Ezért az MNB döntésének kötelező tartalmi eleme az indokolás. A különböző típusú, illetve tartalmú döntések indokolásának kötelező tartalmi elemeit az MNB tv. 49/C. § (2)-(4) bekezdése tartalmazza.

27. Jogorvoslathoz való jog

Az MNB döntése ellen – közigazgatási eljárás keretében – fellebbezésnek helye nincs. Az MNB határozata, valamint – az Ákr. vagy az MNB eljárására vonatkozó törvény alapján – önálló jogorvoslattal megtámadható végzése ellen az ügyfél jogszabálysértésre hivatkozva, a döntés közlésétől számított harminc napon belül közigazgatási pert indíthat. A perben a jogi képviselő kötelező. A Fővárosi Törvényszéknek címzett keresetlevelet az MNB-nél kell benyújtani, az űrlapbenyújtási támogatási szolgáltatás igénybevételével (az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás elérhetősége: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/hatarozatok-es-vegzesek-keresese>).